

Otvoreni parlament

PARLAMENT POD LUPOM

Bilten broj 2 / Novembar 2018.

IZDVAJAMO:

- ✓ Otvoreni parlament reaguje
 - Razvojni put budžeta Republike Srbije
- ✓ Otvoreni parlament analizira
 - Tema broja: Kodeks ponašanja poslanika
- ✓ Sažeci zakona
 - Zakon o zaštiti podataka o ličnosti
 - Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći
 - Zakon o lobiranju

OTVORENI PARLAMENT.rs

O vama se radi.

Uvodna reč Otvorenog parlamenta	5
Mesec u parlamentu	6
Parlament u brojkama	8
Reagovanje Otvorenog parlamenta	9
Razvojni put budžeta Republike Srbije	9
Analiza Otvorenog parlamenta	10
Kodeks ponašanja: komparativna praksa nacionalnih parlamenata država članica Evropske unije	10
Sažeci zakona	16
Zakon o zaštiti podataka o ličnosti	16
Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći	20
Zakon o izmenama i dopunama zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama	23
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima	24
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o privatnom obezbeđenju	25
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o parničnom postupku	26
Zakon o kritičnoj infrastrukturi	26
Zakon o izmeni Zakona o uređenju sudova	28
Zakon o lobiranju	28

O INICIJATIVI OTVORENI PARLAMENT

Inicijativa Otvoreni parlament svakodnevno prati rad Parlamenta Srbije od 2012. godine. Otvoreni parlament prikuplja i objavljuje podatke o radu i rezultatima rada Parlamenta i bavi se analizom različitih procesa iz perspektive transparentnosti, odgovornosti i participativnosti.

Osnovni cilj inicijative Otvoreni parlament je povećanje javnosti rada parlamenta, informisanje građana o radu parlamenta i uspostavljanje redovne komunikacije između građana i njihovih izabranih predstavnika. Svoj rad baziramo na vrednostima koje su sadržane u međunarodnoj Deklaraciji o otvorenosti parlamenata, u čijem razvoju je učestvovao i Otvoreni parlament.

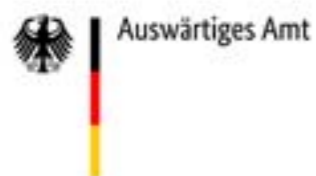
Od januara 2018. godine, tim Otvorenog parlamenta je pojačao fokus aktivnosti ove inicijative na demokratičnost i odgovornost u ponašanju poslanika i radu institucije.

U parlamentu se donose odluke koje utiču na svakodnevni život svakog građanina i zbog toga je važno da ova institucija bude otvorena za sve. Međutim, i tokom ovogodišnjeg jesenjeg zasedanja svedoci smo isključivanja javnosti iz mnogih parlamentarnih aktivnosti. Zakoni u parlamentu se sve češće usvajaju po hitnom postupku, bez ikakve mogućnosti da se povede rasprava o aktima na dnevnom redu. Objedinjavanje rasprave u načelu i podnošenje velikog broja amandmana na prvu tačku dnevnog reda onemogućavaju poboljšanje i izmene zakona, te se gotovo svi usvajaju u onom obliku kao što ih je Vlada predložila.

Iako tokom većeg dela novembra nije bilo aktivnosti u parlamentu, **ono što je obeležilo ovaj mesec je prvo javno slušanje u ovoj godini** i to o zakonu koji je odmah zatim uvršten u dnevni red sednice po hitnom postupku. Na istoj sednici poslanici će raspravljati i o **Predlogu zakona o budžetu**, ali i o **još 61 tački dnevnog reda**. U poređenju sa prošlogodišnjom sednicom na kojoj je usvojen budžet, broj zakona na dnevnom redu je **dupliran**. Time najvažniji zakon u državi, ali i mnogi drugi ostaju skriveni od očiju javnosti.

Drugi broj biltena pokriva sednice, zakone o kojima se raspravljalo, analizu uticaja kodeksa ponašanja na rad poslanika, statistiku, kao i reagovanja inicijative „Otvoreni parlament“ na dešavanja u Skupštini. Ukratko, sve ono što se dešavalo u parlamentu tokom novembra meseca.

Nadamo se da će vam ovaj mesečni bilten približiti parlamentarne prakse i obezbediti uvid u mnoge važne informacije, koje se odnose na rad Narodne skupštine..

Inicijativu Otvoreni parlament podržava Ministarstvo spoljnih poslova Savezne Republike Nemačke, uključujući i izradu biltena. Stavovi izraženi u biltenu su stavovi tima Otvorenog parlamenta, ali ne odražavaju nužno i stavove donatora.

2.

Nastavak sednice započete u oktobru

Poslanici su nastavili sa raspravom o zakonima među kojima se nalaze i Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, Zakon o lobiranju, kao i Zakon o zaštiti podataka o ličnosti. Ministar unutrašnjih poslova Nebojša Stefanović i ministarka pravde Nela Kuburović obrazlagali su poslanicima zakone na dnevnom redu. Tokom rasprave povelu se polemika oko pisma koje je SPC poslala poslanicima u vezi zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Poslanička grupa SRS je nastavila sa insistiranjem da se istraže "kriminalne radnje" ministra Rasima Ljajića.

5.

Radikali i dalje o Rasimu Ljajiću

Četvrtog dana sednice, poslanici su započeli pretres u pojedinostima o Predlogu zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama. Poslanici su obrazlagali amandmane podnete na naslov i prve članove zakona. Rasprava o ministru Rasimu Ljajiću je bila aktuelna i tokom ovog dana. Kako su poslanici SRS-a i SDPS-a raspravljali ukazivanjem na povrede Poslovnika, predsednica Skupštine Maja Gojković ih je upozorila da se vrate na temu dnevnog reda, inače će obema poslaničkim grupama oduzimati vreme.

6.

"Danas" i Zelenović umesto zakona na dnevnom redu

Poslanici su na početku rasprave tražili obaveštenja o zapošljavanju poslanika SNS-a Aleksandra Martinovića i Darka Laketića u Visokoj medicinskoj školi u Čupriji, isticanju zastave Kosova na katedrali u Parizu, aktivnostima SNS-a pred izbore u Lučanima, incidentima u selu Rakita gde se gradi mini hidroelektrana. Umesto na raspravu o pojedinostima, poslanici su vreme trošili na raspravu o mandatu Vojislava Šešelja, ali i na prozvanje gradonačelnika Šapca Nebojše Zelenovića i dnevnog lista "Danas". Poslanik Aleksandar Martinović istakao je da je "nezabeleženo još od vremena Gebel-sa i Adolfa Hitlera da se na centralnim stranicama lista 'Danas' vodi najgora moguća kampanja" protiv članova SNS-a.

7.

Nedovoljno vremena za obrazlaganje amandmana na sve zakone sa dnevnog reda

Na zakone na dnevnom redu podneto je preko 1100 amandmana. Poslanici su, zbog nedostatka vremena, stigli da raspravljaju samo o amandmanima na naslov i prvih nekoliko članova Predloga zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama, koji je bio prvi na dnevnom redu.

9.

Usvojeni Zakon o lobiranju, Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći...

Poslanici su izglasali sva akta sa dnevnog reda Treće sednice Drugog redovnog zasedanja većinom glasova narodnih poslanika. Uprkos upozorenjima organizacija civilnog društva i stručne javnosti na manjkavosti predloženih zakona, tekstovi zakona nisu značajnije menjani u parlamentu.

19.

Prvo javno slušanje u 2018. godini

Odbor za zaštitu životne sredine organizovao je javno slušanje o Predlogu zakona o radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbednosti, koji je podnela narodna poslanica Maja Gojković. Predlog zakona je uvršten u dnevni red Četvrtice sednice Drugog redovno zasedanja po hitnoj proceduri. Inače, broj javnih slušanja je naglo opao posle 2015. godine kad ih je bilo 14. Sledeće godine broj je bio duplo manji, a u 2017. godini održano je samo jedno javno slušanje.

27.

Četvrta sednica Drugog redovnog zasedanja

U predlogu dnevnog reda sednice, zajedno sa još 61. aktom, našao se i Predlog zakona o budžetu za 2019. godinu, samo četiri dana posle ulaska u proceduru. Predlozi poslanika za dopunu dnevnog reda ni ovog puta nisu usvojeni. Izglasano je da se o aktima na dnevnom redu vodi zajednički načelni i jedinstveni pretres, što značajno smanjuje vreme za raspravu. Na početku sednice, a pre utvrđivanja dnevnog reda, poslanici su tražili objašnjenja i obaveštenja o napadu na Borka Stefanovića, izmenama Zakona o finansijskoj podršci porodica sa decom, "kriminalnim radnjama" Rasima Ljajića, prestanku mandata Vojislava Šešelja... Na sednici je konstantovan prestanak mandata narodnih poslanika Dušana Pavlovića, Jasmine Nikolić i Ratka Jankova koji su podneli ostavke nakon napuštanja poslaničkog kluba Dosta je bilo.

28.

20 sekundi po zakonu na dnevnom redu

Drugog dana sednice, poslanici su započeli zajednički jedinstveni i načelni pretres o svim zakonima na dnevnom redu. Poslanik Dveri Boško Obradović je rekao: "62. tačke dnevnog reda koje su stavljene u jednu tačku dnevnog reda rasprave, što znači da mi iz opozicije, koji treba da govorimo kritički protiv Vlade, jer nam je to posao da ukažemo na sve što vlast radi loše, imamo nešto manje od 20 sekundi da govorimo po svakom zakonu od ovih 62 predloga zakona, računajući i najvažniji zakon u jednoj kalendarskoj skupštinskoj godini, a to je Zakon o budžetu za narednu godinu".

29.

Vlada odgovarala na poslanička pitanja

Pet poslanika je stiglo da postavi pitanje ministrima tokom tri sata određenih za ovaj mehanizam kontrole vlade. Poslanici su, između ostalog, postavljali pitanje o predstojećim izborima u Lučanima, pregovorima između Beograda i Prištine, završetku infrastrukturnih projekata, dašavanjima na Kosovu, ali i o velikom broju zakona koji su uvršteni na dnevni red zajedno sa Predlogom zakona o budžetu za 2019. godinu.

30.

Završena načelna rasprava o zakonima na dnevnom redu

Tokom rasprave, poslanici su govorili o javnom dugu i ulaganjima predviđenim budžetom za 2019. godinu. Nastavak sednice zakazan je za 3. decembar.

PARLAMENT U BROJKAMA

Statistika zaključena 30. novembra 2018. godine

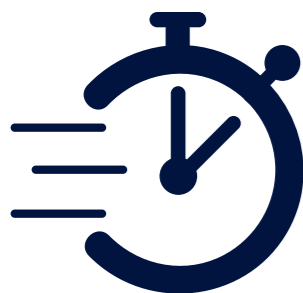
ZAKONODAVNA AKTIVNOST

225 dana legislativne aktivnosti

305 usvojenih zakona

97% usvojenih zakona predložila je Vlada

Nijedan zakon predložen od strane poslanika koji ne pripadaju vladajućoj većini do sada nije uvršten u dnevni red.

HITAN POSTUPAK

44% svih zakona (uključujući nove zakone, izmene i dopune zakona i ratifikacije međunarodnih sporazuma) usvojeno je po hitnom postupku.

63% zakona usvaja se po hitnom postupku ukoliko izuzmemo zakone o potvrđivanju međunarodnih sporazuma, koji se uglavnom usvajaju po redovnom postupku.

OBRATITE PAŽNJU NA:

“Filibaster” - neograničenu raspravu o pojedinim pitanjima u cilju opstrukcije rada skupštine.

Objedinjavanje tačaka dnevnog reda u jedinstvenu raspravu.

Podnošenje ogromnog broja amandmana od strane vladajuće većine kako bi se potrošilo vreme za raspravu o predlozima najvažnijih zakona.

Decembarsku raspravu o Predlogu zakona o budžetu, koji je sa 23 dana zakašnjenja Vlada dostavila Parlamentu.

KONTROLNA ULOGA PARLAMENTA:

7 sednica tokom 2 godine na kojima su postavljana poslanička pitanja tokom 2 godine:

oktobar 2016, oktobar 2017, mart, april, septembar, oktobar i novembar 2018

8 javnih slušanja: samo 1 javno slušanje je održano u 2018, i to u novembru.

Izveštaji nezavisnih tela nisu usvajani niti se o njima raspravljalo na plenarnim sednicama još od 2014. godine

U 2018, samo jednim od 20 odbora predsedava poslanik koji ne pripada vladajućoj većini.

● REAGOVANJE OTVORENOG PARLAMANTA

RAZVOJNI PUT BUDŽETA REPUBLIKE SRBIJE

Od Vlade do Parlamenta uz neizbežna kašnjenja, skraćivanje vremena za raspravu i trku za usvajanjem pre isteka godine.

Umesto do 1. novembra, u roku propisanom Zakonom o budžetskom sistemu, Vlada Republike Srbije je Predlog zakona o budžetu usvojila sa 20 dana zakašnjenja, da bi ga 23. novembra 2018. godine dostavila Parlamentu. Zakonski rok u kom je Parlament obavezan da izglasa zakon je 15. decembar.

Kašnjenjem da usvoji Predlog zakona o budžetu, **Vlada utiče na skraćivanje vremena koje poslanici imaju da razmotre ovaj najvažniji zakon u zemji i pripreme se za raspravu.**

Ovogodišnji potez Vlade Republike Srbije se ipak ne razlikuje od prethodnih godina. U proteklih 18 godina, prosečno kašnjenje Vlade da usvoji predlog budžeta je iznosilo 36 dana. Najveće kašnjenje je zabeleženo 2001. godine - 47 dana, a zatim 2011. godine - 45 dana. Vlada je **svoga tri puta u proteklih 18 godina - 2002, 2006. i 2012. godine - uspela da usvoji predlog i dostavi ga Parlamentu pre 1. novembra.**

Samim tim, umesto da poslanici imaju najmanje mesec i po dana¹ da se upoznaju, razmotre, rasprave i usvoje Zakon o budžetu, prosečno vreme koje su imali na raspolaganju **u proteklih 10 godina - od 2008. do 2017 - iznosio je manje od 15 dana.**² Najdrastičnije situacije dogodile su se 2014, 2015. i 2016. godine kada su se budžeti za svaku narednu godinu pred poslanicima - od momenta ulaska u proceduru do momenta glasanja - nalazili **svoga 8 dana.** Ovakav način odlučivanja o budžetu je u sprotosti i sa Poslovnikom Narodne skupštine koji propisuje da pretres predloga o budžetu na sednici skupštine može **da počne najranije 15 dana od dana ulaska u skupštinsku proceduru.**³

Uzimajući u obzir da se od 2017. godine, odnosno od sednice ne kojoj (ni)je raspravljano predlog budžeta za 2018. godinu, u Parlamentu odomacio filibaster - opstrukcija diskusije kroz podnošenje velikog broja amandmana na prve tačke dnevnog reda, na naslove predloga zakona, odnosno na prve članove predloga zakona od strane vladajuće većine - u kombinaciji sa objedinjenim dnevnim redovima sednica, postoji **bojazan da o budžetu za 2019. godinu neće ni biti rasprave.**

U trenutku zaključenja ovog broja biltena, predlog budžeta za 2019. godinu se nalazi na dnevnom redu sednice koja je trenutno u toku. **Rasprava u načelu o budžetu objedinjena je sa još 61 tačkom - ukupno 62.** Objedinjavanje, naročito ovako velikog broja tačaka za raspravu, predstavlja prvu prepreku za vođenje kvalitetne diskusije zbog toga što značajno skraćuje vreme za načelnu raspravu o svakoj pojedinačnoj tački. Takođe, iako je predlog budžeta pri vrhu agende, odnosno nalazi se na četvrtom mestu, na zakonski predlog koji je prvi na redu za raspravu - Predlog zakona o Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja - uloženo je 507 amandmana, a na sledeći zakonski predlog neposredno pred budžet 43.

¹ Vremenski period između 1. novembra - poslednji rok da predlog dođe u Parlament i 15. decembra - poslednji rok do kog Parlament treba da izglasa zakon.

² Jedini izuzetak se dogodio 2013. godine, kada su poslanici predlog o budžetu imali pred sobom 32 dana.

³ Poslovnik Narodne skupštine, član 172.

Dok objedinjavanje dnevnog reda u čak 62 tačke obesmišljava raspravu u načelu jer u potpunosti onemogućava da se za 10 sati svaka poslanička grupa govori o svakoj od njih, podnošenje velikog broja amandmana - čak 550 pre nego što se pređe na budžet - služi onemogućavanju rasprave u pojedinostima.

Sve ovo su jasne naznake da je rasprava o budžetu za 2019. godinu već obesmišljena. Ponovnim kašnjenjem sa dostavljanjem predloga budžeta Parlamentu, poslanicima je uskraćeno vreme da se pripreme za raspravu o najvažnijem zakonu u zemlji. Možda sve ovo i nije tako važno jer dalji put budžetskog predloga unutar Parlamenta, ukazuje na to da, kao i prethodne godine, rasprave neće biti - ni u načelu ni u pojedinostima - jer će objedinjena rasprava i amandmani na druge zakone koji imaju prednost pojesti vreme za nju.

● ANALIZA OTVORENOG PARLAMENTA

Tema broja: Kodeks ponašanja poslanika

KODEKS PONAŠANJA: KOMPARATIVNA PRAKSA NACIONALNIH PARLAMENTA DRŽAVA ČLANICA EVROPSKE UNIJE

Početak septembra 2018. godine, u intervjuu objavljenom u dnevnom listu „Politika“, predsednica Narodne skupštine Maja Gojković pomenula je izveštaj Evropske komisije u kom se navodi da srpski parlament nema kodeks ponašanja⁴. Ovo je deo intervjua koji se odnosi na pomenutu parlamentarnu praksu:

Novinarka: I Evropska komisija je u svom izveštaju o napretku Srbije navela kao primedbu „nedovoljno dijaloga u parlamentu“ ...

Maja Gojković: Dijaloga ima, onoliko koliko poslanici žele, ali opoziciju mrzi da provodi dane u skupštinskoj sali i da razgovara o predlozima zakona. O nekim stvarima sam razgovarala i sa ambasadorom EU Semom Fabricijem, koji je predlagao neku ekspertsku pomoć za promenu naših procedura...

Novinarka: I šta je predlagao?

Maja Gojković: Nije znao šta da kaže, zato što u svim razvijenim demokratskim zemljama, pa i u njegovoj matičnoj, ne postoji mogućnost da, na primer, jednoj grupi poslanika zabranite da podnose amandmane, a drugoj da dozvolite. Tako da se još nisu pojavili sa nekim ekspertskim predlogom za naš parlament, ali mi smo otvoreni za saradnju. (...) Vrlo rado ću primeniti bilo koji poslovnik EU. Ipak, interesantnija mi je primedba EK da naš parlament nema kodeks ponašanja.

Novinarka: Zašto je to problem, kada naš poslovnik reguliše praktično sve što bi, po raznim pričama, trebalo da bude u tom kodeksu?

Maja Gojković: Taj kodeks nema skoro nijedan parlament zemalja EU, nema ga ni Austrija, koja trenutno predsedava EU, a nama zameraju. Kad pitam bilo koga od njih, evo, nekog Austrijanca, kakav je njihov kodeks, on kaže da ga nema. Stvarno ne znam ko to iz Beograda piše Briselu i traži da mi budemo preteča onoga što će se tek dešavati.

Ranije smo objasnili kako vladajuća većina zloupotrebom Poslovnika onemogućava opoziciji da učestvuje u debati i raspravlja o svojim amandmanima. Ovo se primarno radi podnošenjem amandmana na naslov i prvih nekoliko članova zakona o kojima se vodi objedinjena rasprava, čime se troši vreme koje je na raspolaganju za diskusiju.

Fokusirali smo se na ono što predsednica Skupštine Maja Gojković govori o parlamentima država članica EU i saznalili sledeće:

1. Većina država članica EU usvojila je neku formu kodeksa ponašanja

17 od 28 država članica, kao i Evropski parlament usvojili su kodekse. Trend usvajanja kodeksa ponašanja u poslednje vreme naglo raste.

2. Srbija ne bi bila preteča

Proces usvajanja Kodeksa ponašanja je već počeo pre šest godina. Neke zemlje kandidati, kao i potencijalni kandidati za članstvo u EU su već usvojile kodeks.

3. Usvajanje kodeksa bi, ako ništa drugo, bilo korisno za Srbiju

Kodeks može da doprinese opažanju integriteta parlamenta. Usvajanje kodeksa bi moglo da pomogne poboljšanju međupartijskih odnosa u parlamentu.

4 <https://bit.ly/2NaBjxC>

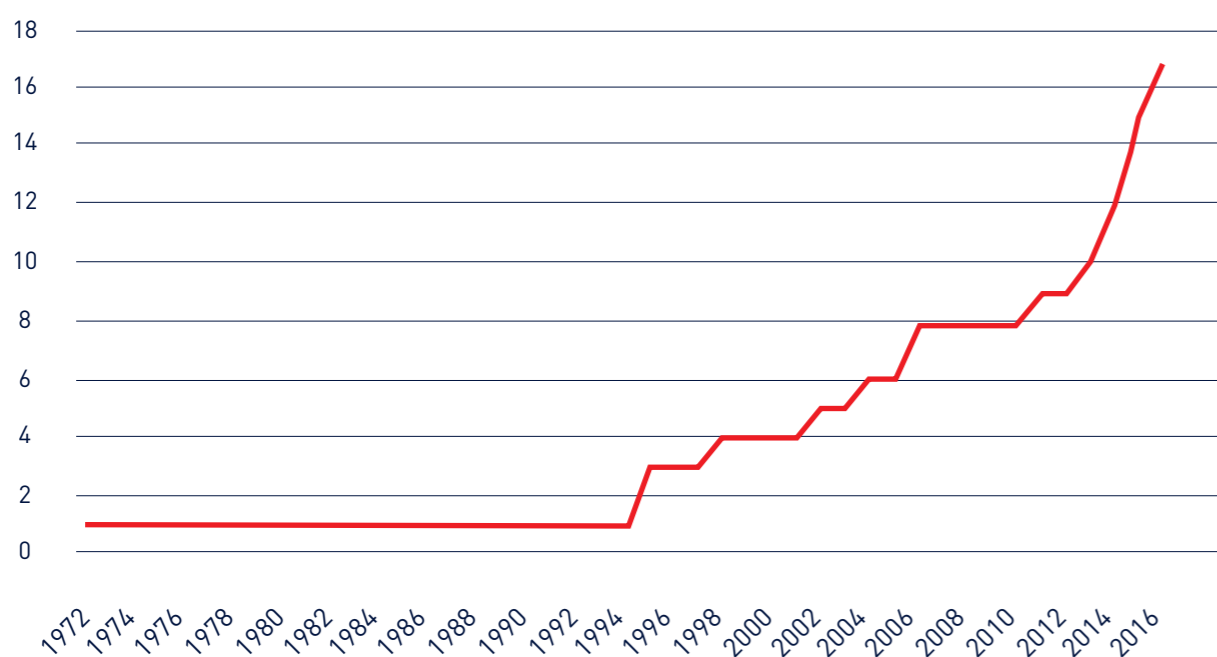
1. Većina država članica EU (17) usvojila je neku formu kodeksa ponašanja

Analizirali smo podatke o kodeksima ponašanja parlamenata država članica EU iz analize „Kodeksi ponašanja za nacionalne parlamente i njihova uloga u promociji integriteta: procena“, koji je Jakopo Leone, savetnik za demokratsko upravljanje Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS/KDILJP),⁵ predstavio na Globalnom forumu o anti-korupciji i integritetu 2017. godine. Ovo je nezvaničan dokument koji je dopuna polaznih osnova „Profesionalni i etički standardi za parlamentarce“ koju je objavio OEBS 2012. godine.⁶ Ovo je najsveobuhvatnija analiza kodeksa ponašanja u regionu OEBS-a i iz nje smo izvukli podatke za države članice EU.

Podaci prikupljeni iz dokumenta pokazuju da je 17 od 28 država članica usvojilo neku formu kodeksa ponašanja do 2016. kada je zabeleženo poslednje usvajanje. Lista država članica i kodeksa ponašanja, predstavljena u Tabeli 1 i na Grafikonu 1 prema godinama usvajanja iz publikacije, pokazuje da je broj država u poslednje vreme naglo porastao. Stoga, ne bi bilo iznenađenje ako je još kodeksa ponašanja usvojeno u poslednje dve godine.

Iako Austrija nema kodeks ponašanja, većina država članica ga ima. Prvi nacionalni parlament države članice EU koji je usvojio kodeks je nemački Bundestag u 1972. godine kao deo njihovog Poslovnika. Ovo nije pitanje samo većine država članica EU, nego, takođe, EU kao celine te je i Evropski parlament usvojio kodeks ponašanja 2012. kao predvodnik poslednjeg talasa država koje su usvojile kodeks.⁷ Ako je predsednica srpskog parlamenta voljna da primeni bilo koji poslovnik EU, onda bi prvila Evropskog parlamenta koja uključuju i kodeks ponašanja bila dobar početak.

Broj parlamenata država članica EU koji su usvojili kodeks ponašanja (prilagođeno iz Leoneove analize)

⁵ <https://www.oecd.org/cleangovbiz/Integrity-Forum-2017-Leone-conduct-parliaments.pdf>

⁶ <https://www.osce.org/odihr/98924?download=true>

⁷ <https://agora-parl.org/node/8871>

Države članice EU gde je bar jedan dom nacionalnog parlamenta usvojio kodeks ponašanja (prilagođeno iz Leoneove analize)

DRŽAVA ČLANICA	DOKUMENT	TIP	GODINA
Nemačka	Kodeks ponašanja	Poslovnik	1972
Malta	Etički kodeks	Poslovnik	1995
Ujedinjeno Kraljevstvo	Kodeks ponašanja	Poslovnik	1995
Poljska	Etička pravila	Rezolucija	1998
Irska	Kodeks ponašanja	Parlamentarni zahtev	2002
Estonija	Good practices of the Riigikogu	Razolucija	2004
Litvanija	Kodeks ponašanja	Primarni zakon	2006
Letonija	Etički kodeks	Poslovnik	2006
Francuska	Deontološki kodeks	Rezolucija	2011
Evropski parlament	Kodeks ponašanja	Poslovnik	2012
Belgija	Deontološki kodeks	Poslovnik	2013
Bugarska	Etička pravila ponašanja	Poslovnik	2014
Luksemburg	Kodeks ponašanja	Poslovnik	2014
Slovenija	Kodeks ponašanja	Rezolucija	2015
Holandija	Uredba o integritetu poslanika	Poslovnik	2015
Finska	Instrukcija saveta predsednika parlamenta o ponašanju poslanika	Poslovnik	2015
Italija	Kodeks ponašanja	Deklaracija (test faza, u pogledu inkorporiranja u Poslovnik)	2016
Švedska	Kodeks ponašanja	Deklaracija	2016

2. Srbija ne bi bila preteča

Srbija je već započela proces usvajanja kodeksa pre šest godina. Usvajanjem novog Poslovnika 2011. godine, parlament se obavezao da će pripremiti i usvojiti kodeks ponašanja poslanika.⁸ Predviđeni kodeks bi trebalo da bude instrument samoregulacije kroz osnovne etičke vrednosti, konkretna pravila ponašanja i sprečavanja sukoba interesa, kao i mehanizme za njihovu primenu.

Za pripremu nacrt kodeksa zadužen je Odbor za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja i radna grupa osnovana posebno za tu svrhu. Uprkos napretku i pripremi prvog nacrt 2014. godine, od tad nije zabeležen nikakav pomak. Aktivnosti radne grupe prekinute su parlamentarnim izborima u 2014. i 2016. godini. Dodatno, u poslednje dve godine rad na kodeksu je u zastoju zbog nedostatka međupartijske saradnje u parlamentu. Međutim, proces je nastavljen u 2017. godini. Trenutni saziv Administrativnog odbora parlamenta ponovo je formirao radnu grupu 20. jula 2017. na 27. sednici.⁹

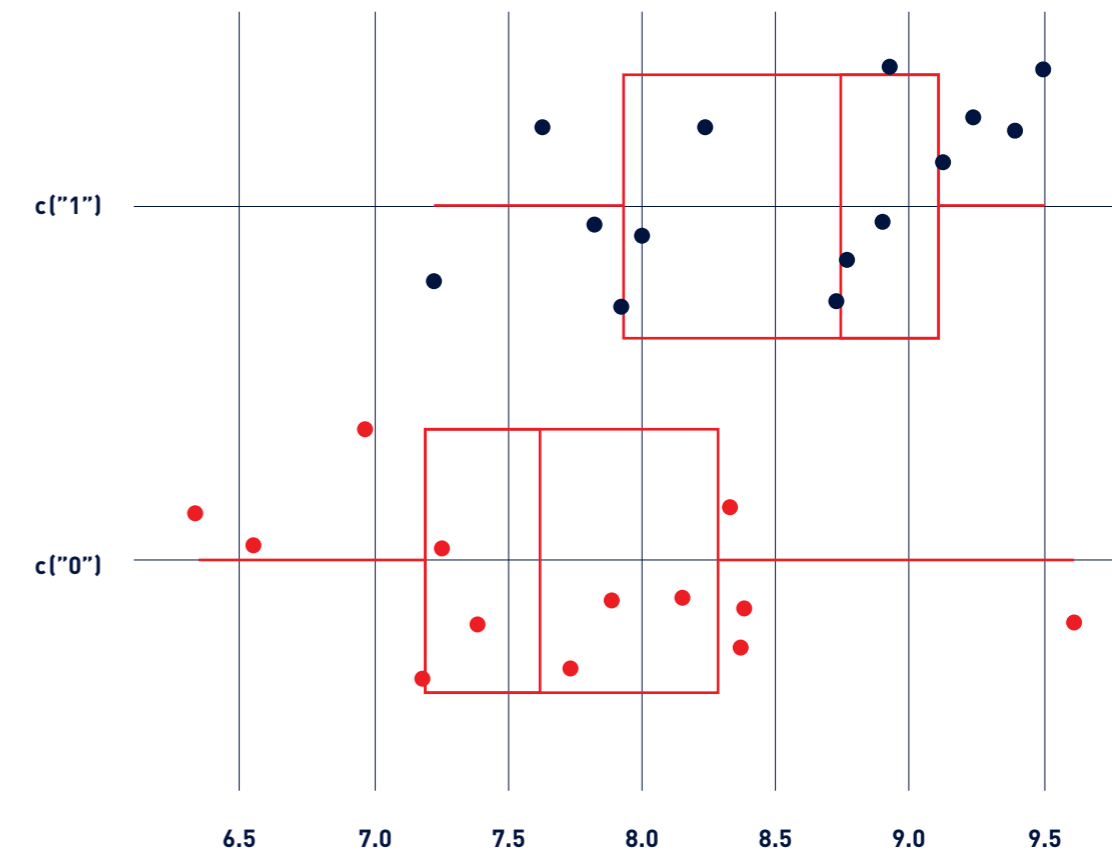
Na kraju, čak ako bi Srbija usvojila kodeks u skorijoj budućnosti i dalje bi kasnila za nekim državama kandidatima kao i potencijalnim kandidatima koje su već usvojile kodekse. Crna Gora je prva država kandidat za članstvo u EU koja je usvojila Etički kodeks u Rezoluciji 2014. godine. Pre nje, Bosna i Hercegovina usvojila je Kodeks ponašanja Doma naroda i Predstavničkog doma 2008. godine. Još jedna država koja ima status kandidata, Makedonija, započela je proces izrade nacrt u ovoj godini.¹⁰

3. Usvajanje kodeksa bi, ako ništa drugo, bilo korisno za Srbiju

Kodeksi ponašanja mogu da budu jedan od instrumenata promocije integriteta javnih funkcionera i demokratskih institucija. Analizirali smo kako se države članice EU, kao i države kandidati za članstvo, rangiraju na Indeksu javnog integriteta.¹¹ Primetili smo da postoji značajna razlika između rezultata 17 država članica koje imaju kodeks (M=7.69, SD=0.85), t=-3.014707, p<0.01 i 14¹² država članica i kandidata koje ga nemaju (M=7.68, SD=0.85), t=3.01407, p<0.01. Naravno, to ne znači da kodeksi ponašanja povećavaju javni integritet, ali je primetno da države sa usvojenim kodeksima imaju veći kapacitet kontrolisanja korupcije. Ovo je posebno primetno ako pogledamo druge regione OEBS-a obrađene u Leoneovoj analizi gde skoro nijedna post-sovjetska zemlja nema kodeks ponašanja i one su, takođe, rangirane veoma nisko na Indeksu javnog integriteta. Grafikon 2 prikazuje raspored rezultata na Indeksu javnog integriteta za zemlje sa kodeksom ponašanja (1) i one bez njega (0).

Na kraju, usvajanje kodeksa bi moglo da bude korisno za odnose u srpskom parlamentu. U situaciji u kojoj se poslanici koji nisu deo vladajuće većine žale na parlamentarna pravila i prete bojkotom skupštine,¹³ rad na nacrtu kodeksa ponašanja bi mogao da bude način ponovnog uspostavljanja međupartijske saradnje, poboljšanja celokupne atmosfere i povećanja poverenja u parlament kao instituciju.

Rezultati Indeksa javnog integriteta za države članice i kandidate za članstvo u EU sa i bez usvojenog indeksa ponašanja

8 Parlament je 2011. godine bio domaćin međunarodne konferencije: Standardi etike/ponašanja za parlamentarce

9 http://www.parlament.gov.rs/27_sednica_Odbora_za_administrativno-bud%25BEetska_i_mandatno-imunitetska_pitanja.31940.941.html

10 <http://english.republika.mk/macedonias-parliament-to-get-code-of-ethics/>

11 Ovaj indeks šest komponenti procenjuje kapacitet društva da kontroliše korupciju i osigura potrošnju javnih resursa bez koruptivnih praksi. Istraživanje sprovodi European Research Centre for Anti-Corruption and State-Building (ERCAS). <https://integrity-index.org/>

12 Kipar (država članica) i Crna Gora (država kandidat) nisu pokriveni Indeksom iz 2017. godine

13 <https://www.danas.rs/politika/jesic-bojkot-bi-bio-pritisak-na-vlast/>

ZAKON O ZAŠTITI PODATAKA O LIČNOSTI

Novi zakon o zaštiti podataka o ličnosti usvojen je kako bi se unapredio nacionalni normativni okvir u ovoj oblasti kao i radi usklađivanja sa pravom Evropske unije. Zakon će početi da se primenjuje devet meseci nakon stupanja na snagu, a odredbe drugih zakona, koje se odnose na obradu podataka o ličnosti, treba da se usklade sa odredbama zakona do kraja 2020. godine.

Predmet zakona

Zakonom se regulišu pravo na zaštitu fizičkih lica u vezi sa obradom podataka o ličnosti i slobodan protok takvih podataka. **Međutim, novina je da je ovim zakonom uređeno i pravo na zaštitu fizičkih lica u vezi sa obradom podataka o ličnosti koju vrše nadležni organi u svrhe sprečavanja, istrage i otkrivanja krivičnih dela, gonjenja učinilaca krivičnih dela ili izvršenja krivičnih sankcija, uključujući sprečavanje i zaštitu od pretnji javnoj i nacionalnoj bezbednosti.**

Osnovni pojmovi

Podatak o ličnosti (lični podatak) je svaki podatak koji se odnosi na fizičko lice čiji je identitet određen ili odrediv. To može biti ime, prezime, pol, godina rođenja ali i podatak o lokaciji, e-mail itd.

Obrada podataka o ličnosti je svaka radnja ili skup radnji koje se vrše automatizovano ili neautomatizovano sa podacima o ličnosti ili njihovim skupovima. Konkretno obrada podataka može biti prikupljanje, beleženje, razvrstavanje, grupisanje, pohranjivanje, uvid, upotreba, umnožavanje ili širenje podataka.

Rukovalac je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti koji samostalno ili zajedno sa drugima određuje svrhu i način obrade. Sa druge strane obrađivač je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti koji obrađuje podatke o ličnosti u ime rukovaoca.

Obveznici zakona

Zakon se odnosi pre svega na državne organe i pravna/fizička lica koja imaju sedište/prebivalište u Srbiji ali i na određena pravna/fizička lica koja su u inostranstvu.

Konkretno- zakon se primenjuje na obradu podataka o ličnosti koju vrši rukovalac, odnosno obrađivač koji ima sedište, odnosno prebivalište/boravište Srbije, u okviru aktivnosti koje se vrše na teritoriji Srbije, bez obzira da li se radnja obrade vrši na teritoriji Srbije. Takođe, zakon se primenjuje na obradu podataka o ličnosti lica na koje se podaci odnose, koje ima prebivalište/boravište na teritoriji Srbije od strane rukovaoca, odnosno obrađivača koji nema sedište, odnosno prebivalište/boravište na teritoriji Srbije, ako su radnje obrade vezane za:

1) ponudu robe, odnosno usluge licu na koje se podaci odnose na teritoriji Srbije, bez obzira da li se od tog lica zahteva plaćanje naknade za ovu robu, odnosno uslugu;

2) praćenje aktivnosti lica na koje se podaci odnose, ako se aktivnosti vrše na teritoriji Srbije.

Slučajevi kada je obrada podataka zakonita

Obrada će biti zakonita uvek kada lice o čijim podacima je reč pristane na obradu svojih podataka za jednu ili više posebno određenih svrha. Takođe, obrada će biti zakonita i onda kada je to neophodno za izvršenje ugovora zaključenog sa licem na koje se podaci odnose ili u cilju poštovanja pravnih obaveza rukovaoca; zaštite životno važnih interesa lica na koje se podaci odnose ili drugog fizičkog lica; obavljanja poslova u javnom interesu ili izvršenja zakonom propisanih ovlašćenja rukovaoca kao i u cilju ostvarivanja legitimnih interesa rukovaoca ili treće strane,

Obrada podataka koju vrše pravosudni i istražni organi u posebne svrhe je zakonita ako je ta obrada neophodna za obavljanje poslova nadležnih organa i ako je propisana zakonom.

Mogućnost davanja pristanka jasnom potvrdnom (konkludentnom) radnjom

Zakonom je definisan pristanak kao svako dobrovoljno, određeno, informisano i nedvosmisleno izražavanje volje tog lica, kojim to lice, izjavom ili jasnom potvrdnom radnjom, daje pristanak za obradu podataka o ličnosti koji se na njega odnose. Za razliku od prethodnog zakona novi zakon omogućuje davanje pristanka jasnom potvrdnom radnjom (konkludentnom radnjom) a ne samo usmeno ili pismeno.

Međutim, u slučajevima kada se zasniva na pristanku, pristanak mora biti napisan primenom jasnih i jednostavnih reči. Lice koje je dobrovoljno dalo svoj pristanak ima pravo da opozove pristanak u svakom trenutku. Opoziv ne utiče na obradu podataka koja je izvršena pre opoziva pristanka.

Kako se velika većina obrade ličnih podataka dešava u online sferi, zakon definiše da maloletno lice koje je navršilo 15 godina može samostalno da daje pristanak za obradu podataka u korišćenju online usluga. Ukoliko je lice mlađe od 15 godina tada pristanak mora dati roditelj ili zakonski zastupnik maloletnog lica.

Zabranjena je obrada posebnih/osetljivih ličnih podataka

Zakon kao pravilo uvodi da je zabranjena svaka obrada kojom se otkriva rasno ili etničko poreklo, političko mišljenje, versko ili filozofsko uverenje ili članstvo u sindikatu, kao i obrada genetskih podataka, biometrijskih podataka u cilju jedinstvene identifikacije lica, podataka o zdravstvenom stanju ili podataka o seksualnom životu ili seksualnoj orijentaciji fizičkog lica. Međutim, zakon predviđa 10 konkretnih situacija kada je obrada ovih posebnih podataka ipak dozvoljena (npr. izričit pristanak lica na koga se podaci odnose).

Prava lica na koje se podaci odnose i osnovi za njihovo ograničenje

Zakonom su propisana prava lica na koje se podaci odnose i to su : pravo na pristup podacima; pravo na ispravku i dopunu; pravo na brisanje podataka; pravo na ograničenje podataka; **pravo na prenosivost podataka i pravo na pritužbu.**

Međutim, sva prava koje lica na koje se podaci odnose ima na osnovu zakona mogu biti ograničena pod uslovom da ta ograničenja ne zadiru u suštinu osnovnih prava i sloboda i ako to predstavlja neophodnu i srazmernu meru u demokratskom društvu za zaštitu dobara koja su taksativno nabrojana u Zakonu.

Mere za zaštitu ličnih podataka

Svaki rukovalac mora da preduzme odgovarajuće tehničke, organizacione i kadrovske mere kako bi omogućio adekvatnu zaštitu ličnih podataka. Rukovalac je naročito dužan da **stalnom primenom odgovarajućih tehničkih, organizacionih i kadrovskih mera obezbedi da se uvek obrađuju samo oni podaci o ličnosti koji su neophodni za ostvarivanje svake pojedinačne svrhe obrade**. Zakon izričito predviđa da je svaki rukovalac, **dužan da vodi evidenciju** o radnjama obrade za koje je odgovoran.

Ako obrada vrši treće lice u ime rukovaoca (obrađivač) onda i obrađivač mora primenjivati odgovarajuće tehničke, organizacione i kadrovske mere kako bi omogućio adekvatnu zaštitu ličnih podataka.

Nove obaveze za rukovaoca- obaveštavanje Poverenika i fizičkih lica ukoliko dođe do povrede ličnih podataka; procena uticaja na zaštitu podataka o ličnosti; lice za zaštitu podataka o ličnosti

Zakon uvodi obavezu svim rukovaocima da ukoliko dođe do povrede podataka o ličnosti koja može da proizvede rizik po prava i slobode fizičkih lica, mora se obavestiti Poverenik o nastaloj povredi i to bez odlaganja. Osim obaveštavanja Poverenika, rukovalac je dužan da obavesti i svako pojedinačno lice na koje se podaci odnose. Obaveštenje lica se mora izvršiti odmah- bez odlaganja

Ukoliko se ustanovi da je verovatno da će neka pojedinačna vrsta obrade prouzrokovati visok rizik za prava i slobode fizičkih lica, rukovalac je dužan da pre nego što započne sa obradom izvrši procenu uticaja predviđenih radnji obrade na zaštitu podataka o ličnosti. Poverenik je dužan da sačini i javno objavi listu vrsta radnji obrade za koje se mora izvršiti procena uticaja.

Zakon uvodi još jednu novu obavezu za rukovaoca a to je **određivanje osobe u svom subjektu koja će biti nadležna za zaštitu podataka o ličnosti**. Više privrednih subjekata može odrediti zajedničko lice za zaštitu podataka o ličnosti. Rukovalac i obrađivač dužni su da odrede lice za zaštitu podataka o ličnosti ako se:

- 1) obrada vrši od strane organa vlasti, osim ako se radi o obradi koju vrši sud u svrhu obavljanja njegovih sudskih ovlašćenja;
- 2) osnovne aktivnosti rukovaoca ili obrađivača sastoje u radnjama obrade koje po svojoj prirodi, obimu, odnosno svrhama zahtevaju redovan i sistematski nadzor velikog broja lica na koje se podaci odnose;
- 3) osnovne aktivnosti rukovaoca ili obrađivača sastoje u obradi posebnih vrsta podataka o ličnosti ili podataka o ličnosti u vezi sa krivičnim presudama i kažnjivim delima u velikom obimu.

Lice za zaštitu podataka o ličnosti može biti zaposleno kod rukovaoca ili obrađivača ili može obavljati poslove na osnovu ugovora. Rukovalac ili obrađivač dužan je da objavi kontakt podatke lica za zaštitu podataka o ličnosti i dostavi ih Povereniku. Poverenik vodi evidenciju lica za zaštitu podataka o ličnosti. Lice za zaštitu podataka o ličnosti predstavlja prvi kontakt kod rukovaoca kojem se lica na koje se podaci odnose mogu obratiti.

Ono što se razlikuje od prethodnog zakona jeste da **više neće postojati Centralni registar kao baza podataka u kojoj će biti prijavljene sve baze podataka i to pre početka obrade podataka o ličnosti**. Dakle rukovaoci/obrađivači više neće morati da prijavljuju sve baze podataka u Centralni registar.

Prenos ličnih podataka je omogućen u drugu državu samo ako garantuje minimalno isti stepen zaštite ličnih podataka kao Srbija

Zakon omogućuje prenos ličnih podataka kao i setova ličnih podataka u drugu državu. Ovakva vrsta prenosa je moguća bez prethodnog odobrenja samo ukoliko je utvrđeno da ta druga država obezbeđuje primereni nivo zaštite podataka o ličnosti- tj. minimalno isti nivo zaštite kakav obezbeđuje zakon u Srbiji ili u nekoj zemlji Evropske Unije. Vlada je dužna da prati stanje u drugim državama u pogledu zaštite podataka o ličnosti i da na osnovu toga objavi koje države ispunjavaju primereni nivo zaštite u Službenom glasniku.

Poverenik ostaje nadzorno telo za primenu zakon o zaštiti podataka o ličnosti

Kao i što je trenutni zakon predviđao Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti ostaje glavno nadzorno telo za primenu zakona.

Ono što je novina jeste da pored uslova za izbor Poverenika koji su propisani zakonom o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, sada Poverenik mora da ima potrebno stručno znanje i iskustvo u oblasti zaštite podataka o ličnosti.

Poverenik nije nadležan da vrši nadzor nad obradom od strane sudova u vršenju njihovih sudskih ovlašćenja.

Poverenik je ovlašćen da preduzima i određene korektivne mere (upozorenje, opomene, mera ograničenja vršenja obrade, nalog za ispravljanja/brisanje podatka, novčana kazna na osnovu prekršajnog naloga) .

Kao i do sada Poverenik je dužan da sačini godišnji izveštaj o svojim aktivnostima, koji sadrži podatke o vrstama povreda zakona i merama koje su preduzete u vezi sa tim povredama, kao i da ga podnese Narodnoj skupštini.

U slučaju sumnje da je došlo do povrede zakona, lice na koje se podaci odnose ima pravo da podnese pritužbu Povereniku

Za razliku od važećeg zakona koji predviđa žalbu kao mehanizam zaštite ličnih podataka, novo zakonsko rešenje uvodi novi pojam pritužbe. Lice na koje se podaci odnose ima pravo da podnese pritužbu Povereniku ako smatra da je obrada podataka o njegovoj ličnosti izvršena suprotno odredbama zakona. Podnošenje pritužbe Povereniku ne utiče na pravo ovog lica da pokrene druge postupke upravne ili sudske zaštite. Ono što se razlikuje od prethodnog zakona jeste da ukoliko se izjavi pritužba koja je očigledno neosnovana, preobimna ili se preterano ponavlja, Poverenik može da odbije da postupa po toj pritužbi.

Sudska zaštita povodom odluke Poverenika postaje pravilo a ne izuzetak

Zakon uvodi kao pravilo mogućnost da se protiv odluke Poverenika pokrene upravni spor. Naime, lice na koje se podaci odnose, rukovalac, obrađivač, odnosno drugo fizičko ili pravno lice na koje se odnosi odluka Poverenika, ima pravo da protiv te odluke tužbom pokrene upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Ono što je isto novina jeste da ako Poverenik u roku od 60 dana od dana podnošenja pritužbe propusti rok da odluči po pritužbi, lice na koje se podaci odnose ima pravo da pokrene upravni spor. Osim mogućnosti pokretanja upravnog spora lice na koje se podaci odnose ima pravo na sudsku zaštitu ako smatra da mu je od strane rukovaoca ili obrađivača radnjom obrade njegovih podataka

o ličnosti povređeno pravo na zaštitu podataka. Tužba se podnosi višem sudu i postupak se vodi primenom odredaba zakona koje uređuju parnični postupak.

U slučaju materijalne/nematerijalne štete lice na koje se podaci odnose ima pravo na naknadu štete

Lice koje je pretrpelo materijalnu ili nematerijalnu štetu zbog povrede odredaba zakona ima pravo na novčanu naknadu ove štete od rukovaoca, odnosno obrađivača koji je štetu prouzrokovao. Ako je materijalna ili nematerijalna šteta prouzrokovana nezakonitom obradom koju vrše nadležni organi u posebne svrhe i tada lice koje je pretrpelo štetu ima pravo na naknadu štete od rukovaoca ili drugog nadležnog organa.

Posebni slučajevi obrade podataka o ličnosti

Posebni slučajevi obrade predstavljaju izuzetak od određenih pravila koji su inače predviđeni Zakonom. Kao posebni slučajevi obrade navedeni su: obrada i slobode izražavanja i informisanja (obrada koja se vrši u svrhe novinarskog istraživanja i objavljivanja informacija u medijima), obrada jedinstvenog matičnog broja građana, obrada u oblasti rada i zapošljavanja, obrada od strane crkve i verskih zajednica i obrada u humanitarne svrhe od strane organa vlasti.

Više kazne u slučaju kršenja zakona

Maksimalan iznos kazni je dupliran u odnosu na prethodni zakon i iznosi čak 2 miliona dinara. Tako je za rukovoace koji su pravna liča predviđena novčana kazna u iznosu od 50.000 dinara do 2.000.000. Za preduzetnike predviđene su kazne u iznosu od 20.000 do 500.000 dinara, dok za fizička lica, odnosno odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu, odnosno organu teritorijalne autonomije i

jedinici lokalne samouprave predviđene su novčane kazne u iznosu od 5.000 do 150.000 dinara.

ZAKON O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

Cilj donošenja zakona i pojam besplatne pravne pomoći

Ovim Zakonom se po prvi put se u Srbiji na celovit način uređuje se besplatna pravna pomoć za građane kao njene korisnike i načini njenog ostvarivanja i pružanja. Cilj ovog zakona je da se svakom licu omogućiti delotvoran i jednak pristup pravdi.

Pojam besplatne pravne pomoći i besplatne pravne podrške

Besplatna pravna pomoć definiše se kao pravna pomoć koju korisnik ostvaruje bez naknade.

Prema predlogu zakona besplatna pravna pomoć sastoji se od: pružanja pravnih saveta, sastavljanja podnesaka kao i zastupanja i odbrane.

Dakle, besplatna pravna pomoć podrazumeva i pokretanje određenih postupaka pred sudom, zastupanje u različitim vrstama postupaka kao i odbrana okrivljenog/optuženog u krivičnom ili istražnom postupku.

Zakon definiše i pojam besplatne pravne **podrške**. Ova podrška podrazumeva pružanje opšte pravne informacije, popunjavanje formulara, sastavljanje javnobeležničke isprave i posredovanje u rešavanju sporova.

Korisnici besplatne pravne pomoći

Svaki državljanin Republike Srbije, lice bez državljanstva kao i strani državljanin sa stalnim nastanjenjem u Republici Srbiji ima pravo na besplatnu pravnu pomoć ako:

1) ispunjava uslove da bude korisnik prava na novčanu socijalnu pomoć ili korisnik prava na dečiji dodatak, kao i članovi njegove porodice;

2) ne ispunjava uslove da bude korisnik prava na novčanu socijalnu pomoć ili na dečiji dodatak, ali bi zbog plaćanja pravne pomoći iz sopstvenih prihoda u konkretnoj pravnoj stvari ispunio uslove da postane korisnik prava na novčanu socijalnu pomoć ili na dečiji dodatak.

Osim ovih opštih slučajeva, zakon propisuje i pojedinačne slučajeve kada državljanin Republike Srbije ili lice bez državljanstva/strani državljanin sa stalnim nastanjenjem u Republici Srbiji može imati pravo na besplatnu pravnu pomoć. (npr. U slučaju kada se radi o invalidnom licu; licu koje ostvaruje pravnu zaštitu od nasilja u porodici ili u slučaju kada se radi o licu koje traži azil itd.). Dakle, zakon omogućava određenim ranjivim grupama da ostvare pravo na besplatnu pravnu pomoć i ako nisu korisnici socijalne pomoći ili dečijeg dodatka. Bitno je istaći da Zakona ima i jedan ograničavajući element a to je da se primenjuje samo na one korisnike besplatne pravne pomoći koji pravo na besplatnu pravnu pomoć nisu ostvarili prema drugim zakonima.

Slučajevi u kojima neće biti omogućeno pružanje besplatne pravne pomoći

Besplatna pravna pomoć ne pruža se u privrednim sporovima, postupku registracije pravnih lica, postupku naknade štete za povredu časti i ugleda, postupku pred prekršajnim sudom, ako za prekršaj nije zaprećena kazna zatvora, ali ni postupcima u kojima bi vrednost spora bila u očiglednoj i značajnoj nesrazmeri s troškovima postupka; postupcima u kojima je očigledno da tražilac besplatne pravne pomoći nema izgleda na uspeh (posebno ako se njegova očekivanja ne zasnivaju na činjenicama i dokazima koje je predočio ili su ona suprotna pozitivnim propisima, javnom poretku i dobrim običajima) kao i u slučaju postojanja očiglednog pokušaj zloupotrebe prava na besplatnu pravnu pomoć.

Pružaoци besplatne pravne pomoći

Samo je advokatima i službama pravne pomoći u opštinama/gradovima dozvoljeno da pružaju besplatnu pravnu pomoć. Jedinice lokalne samouprave su dužne da obrazuju službu pravne pomoći koja ima za cilj da pruža besplatnu pravnu pomoć i to u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu zakona. Udruženja građana mogu pružati besplatnu pravnu pomoć samo na osnovu odredbi zakona koji uređuju pravo azila i zabranu diskriminacije. Ali i tada besplatnu pravnu pomoć u ime udruženja pružaju advokati. Osim toga udruženja, kao i drugi pružaoci pravne pomoći, mogu da pružaju opšte pravne informacije i popunjavaju formulare, kao oblike besplatne pravne podrške. Bitno je napomenuti da udruženja nisu ograničena da pružaju opšte pravne informacije i uslugu popunjavanja formulara samo korisnicima besplatne pravne pomoći već da ove kategorije podrške

može biti dostupne svima.

Svi pružaoci besplatne pravne pomoći moraju se upisati u Registar pružalaca besplatne pravne pomoći.

Postupak odobravanja besplatne pravne pomoći

Prvi korak za odobravanje besplatne pravne pomoći jeste podnošenje zahteva organu opštinske/ gradske uprave. Zahtev se podnosi pismeno, elektronskim putem ili usmeno. Mesno nadležna je opštinska/ gradska uprava u kojoj korisnik ima prebivalište ili boravište. Za podnošenje zahteva ne plaća se taksa. Postupak o kome se odobrava besplatna pravna pomoć je hitan. Organ opštinske/ gradske uprave mora doneti rešenje o podnetom zahtevu u roku od osam dana od dana prijema zahteva, a u slučaju opasnost od nastanka nenadoknadive štete po podnosica zahteva ili ako bi istekao rok u kome on ima pravo na preduzimanje radnje u postupku, organ opštinske/ gradske uprave je dužan da donese rešenje o zahtevu u roku od tri dana nakon njegovog prijema. Ukoliko organ opštinske/ gradske uprave ne donese rešenje u roku od osam odnosno tri dana od dana prijema zahteva smatra se da je zahtev odbijen.

Ukoliko je podnet zahtev osnovan organ opštinske/ gradske uprave odobrava besplatnu pravnu pomoć i upućuje podnosioca zahteva na pružaoca pravne pomoći koji je upisan u registar. Sa druge strane ako nisu ispunjeni svi uslovi za odobravanje pravne pomoći, organ opštinske/ gradske uprave će odbiti zahtev za pružanje besplatne pravne pomoći. Protiv rešenja opštinske/ gradske uprave može se podneti žalba Ministarstvu pravde. Ministarstvo je dužno da o žalbi odluči u roku od 15 dana od prijema žalbe

Finansiranje besplatne pravne pomoći

Ukoliko besplatnu pravnu pomoć pruža služba pravne pomoći u opštini/ gradu onda se ova vrsta pomoći finansira iz lokalnog budžeta. Međutim, kada besplatnu pravnu pomoć pružaju advokati opština/ grad snosi 50% naknade za pružanje besplatne pravne pomoći dok preostalih 50% naknade snosi Republika Srbija iz državnog budžeta. Predlog zakona predviđa i da se besplatna pravna pomoć može finansirati i iz donacija i projekata. Što se tiče advokatske tarife po kojoj se pruža besplatna pravna pomoć nju donosi Vlada na predlog Ministarstva pravde.

Povraćaj sredstava isplaćenih za pružanje besplatne pravne pomoći

U određenim ograničenim slučajevima predlog zakona predviđa da država ima pravo da od korisnika zahteva vraćanje sredstava koja su isplaćena za pravnu pomoć. Isto tako, ukoliko je u sporu rešeno u korist korisnika besplatne pravne pomoći i ukoliko je odlučeno da suportna stranka pokriva troškove postupka, advokat/ medijator/ posrednik su dužni da vrate novčana sredstva koja su im isplaćena za pruženu besplatnu pravnu pomoć. U ovim slučajevima predlog zakona ustanovljava založno pravo u korist države i to u visini naknade isplaćene za besplatnu pravnu pomoć.

Nadzor nad primenom zakona

Nadzor nad primenom zakona vrši Ministarstvo pravde i to po službenoj dužnosti ili po pritužbi korisnika. Osim nadzora Ministarstvo pravde vrši i kontrolu kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći. Ukoliko se u postupku kontrole kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći utvrdi da postoji nesavesno/ neprofesionalno pružanje besplatne pravne pomoći može doći do brisanja pružaoca besplatne pravne pomoći iz Registra.

Radi praćenja i poboljšanja pružanja besplatne pravne pomoći Vlada svojom odlukom osniva Savet za praćenje sistema besplatne pravne pomoći i besplatne pravne podrške kao radno telo Vlade.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU NASILJA I NEDOLIČNOG PONAŠANJA NA SPORTSKIM PRIREDBAMA

Cilj donošenja Zakona je usklađivanje nacionalnog zakonodavnog okvira sa Evropskom Konvencijom o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, a pre svega rešavanje problema širenja nasilja i nedoličnog ponašanja od strane navijača van sportskih objekata što predstavlja veliku društvenu opasnost i stvara potrebu za angažovanjem većeg broja policijskih službenika.

Regulisanje vremena otvaranja ulaza na sportskim objektima

S obzirom na to da dosadašnje zakonsko rešenje nije regulisalo ovu oblast, blagovremeno planiranje mera obezbeđenja bilo je dodatno otežano. Izmenama i dopunama zakona Ministarstvo unutrašnjih poslova dobilo je ovlašćenja da naloži organizatorima sportskih priredbi da ranije otvore ulaze. Zakonom se predlaže da ulazi budu otvoreni najkasnije dva sata pre početka sportske priredbe povećanog rizika a sat vremena za ostale sportske priredbe.

Preciziranje pojma nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama

Zakonom je proširen krug pojava i radnji za koje fizička lica mogu biti krivično procesuirana a za koje do sada nisu mogla biti. To se najpre odnosi na pokušaj unošenja ili isticanje obeležja kojima se vređaju nacionalna, rasna ili verska ili druga osećanja; posedovanje pirotehničkih sredstava predmeta ili sredstava kojima se može ugroziti bezbednost; maskiranje lica kako bi se prikrio identitet u slučaju vršenja bilo kog oblika nasilja.

Evidencija o prodatim ulaznicama

Zakonom je precizirana odredba koja se odnosi na evidenciju u koju se unose podaci o prodatim ulaznicama. Takođe, navodi se obaveza organizatora u kom roku mora dostaviti tražene podatke o prodatim ulaznicama ali i evidenciju o podacima vlasnika godišnjih i povlašćenih ulaznica kako bi evidencija bila efikasnija. Smanjuje se broj prodatih ulaznica jednom licu sa sedam na četiri.

Analizom prethodno održanih sportskih priredbi uočila se potreba za kvalitetnijom organizacijom raspodele karata, a do sada nije postojala evidencija navijača gostujućeg kluba jer nije postojala informacija kome se karte ustupaju. Pojedine odredbe Zakona se brišu i menjaju u korist unapređenja bezbednosti sportske priredbe. Takođe, jedna od novina koju predlagač uvodi odnosi se na reakciju Ministarstva unutrašnjih poslova i na utakmicama koje nisu označene kao rizične.

Usaglašavanje sa drugim zakonima i preporukama

U pojedinim odredbama vrši se usaglašavanje sa Zakonom o privatnom obezbeđenju. Na preporuku Poverenika za informacije od javnog značaja brišu se odredbe koje su dopuštale redarskoj službi da ne puste na sportsku priredbu lica kojima je izrečena mera bezbednosti sa obrazloženjem što redarska služba nema pristup takvim informacijama.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA

Odredba o obavezi redovnog tehničkog pregleda na svakih šest meseci za motorna vozila starija od 15 godina postojala je od dana stupanja na snagu Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima- pre 10 godina, ali se nije primenjivala jer nije donet odgovarajući podzakonski akt. Donošenjem novog Pravilnika o tehničkom pregledu vozila zaključeno je da i je dalje veliki broj vlasnika motornih vozila starijih od 15 godina u Republici Srbiji, te da će dosledna primena propisa iziskivati značajan finansijski izdatak za veliki broj građana. Osim toga, zakonodavac se opredelio za pooštavanje kaznene politike u cilju smanjenja broja prekršaja prekoračenja brzine vozila van naseljenog mesta.

Veće kazne za brzu vožnju van naseljenih mesta

Zakonom je spušten je prag tolerancije prekoračenja brzine van naseljenih mesta. Ukoliko vozači prekorače brzinu do 10km/h van naselja biće kažnjeni sa 3.000 dinara (do sada vozači su mogli da prekorače brzinu do 20 km/h). Takođe, ukoliko vozači prekorače brzinu za 10km/h do 20 km/h van naselja u odnosu na postavljeno ograničenje biće kažnjeni sa 5.000 dinara dok u slučaju da prekorače brzinu za 20 km/h do 40 km/h u odnosu na ograničenje biće kažnjeni sa 10.000 dinara

Ukida se redovni šestomesečni tehnički pregled za vozila starija od 15 godina

Vozila koja su starija od 15 godina neće morati dva puta godišnje da idu na redovan tehnički pregled. Osim ove grupe vozila ni vozila policije, BIA-e, Vojske Srbije, Vojnobezbednosne agencije, hitne medicinske pomoći i vatrogasne službe koja su teška preko 3500 kg neće morati dva puta godišnje da idu na redovan tehnički pregled.

Nova vozila na tehnički pregled idu tek nakon dve godine

Nova vozila koja su proizvedena godinu dana pre nego što su prvi put registrovana u Srbiji i nova vozila koja su proizvedena u godini kada su prvi put registrovana u Srbiji prvi redovni tehnički pregled prolaze tek nakon 2 godine od dana prve registracije.

Obaveza da žuta rotaciona svetla imaju vozila privatnih obezbeđenja

Usvajanjem ovakvog rešenja vozila privatnog obezbeđenja moraju imati upaljena žuta rotaciona svetla ukoliko vrše poslove pratnje i obezbeđenja transporta novca. Na ovaj način Predlog zakona se usklađuje sa Zakonom o privatnom obezbeđenju.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIVATNOM OBEZBEĐENJU

Uvođenje poslova redarskih službi, njihovo licenciranje i obavezna obuka

Novina koju Zakon donosi jeste uvođenje poslova redarskih službi. Uvođenje ovih službi značajno olakšava organizovanje sportskih manifestacija u manjim sredinama gde često postoji problem angažovanja privatnog obezbeđenja ili ne postoji dovoljno resursa za njihovo angažovanje. Licenciranjem redarskih službi bi se ovaj problem rešio stoga su i dopunjene odredbe licenciranja kako bi se stvorila distinkcija između vršilaca poslova privatnog obezbeđenja i redarskih službi. Izmena zakona uvedena je obavezna obuka svih lica u organima privatnog obezbeđenja a to važi i za pravosudnu stražu, lica koja obavljaju poslove izvršenja krivičnih sankcija kao i za lica koja imaju stečeno srednje ili visoko obrazovanje iz oblasti bezbednosti. Sve licence izdaje ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Obaveza procene rizika pri zaključenju ugovora o pružanju usluga privatnog obezbeđenja

Zakonom se uvodi obaveza procene rizika u zaštiti lica, imovine i poslovanja i način planiranja obezbeđenja i postupanja sa rizicima prilikom sklapanja ugovora o pružanju usluga privatnog obezbeđenja.

Proširenje ovlašćenja pripadnika službi privatnog obezbeđenja

Kada je reč o ovlašćenjima koja lica službi privatnog obezbeđenja mogu imati, taksativno se nabrajaju izmene u Zakonu a ključne promene koje se uvode jeste uvođenje još jednog sredstva prinude – gasni sprej odnosno biber sprej. Takođe, pravi se razlika u poslovima koje može redar da obavlja a koje lice u službi privatnog obezbeđenja.

Obaveza da žuta rotaciona svetla imaju vozila privatnih obezbeđenja

Prilikom označavanja vozila službi privatne bezbednosti predlaže se da se koristi žuta boja svetla ili trepćuće svetlo umesto belog svetla kako bi mogla da se napravi razlika u odnosu na službe koje koriste bela svetla.

Nadzor

Novom odredbom kojom se definiše vršenje nadzora se dalje precizira nadzor, inspekcijski nadzor i ocena usaglašenosti usluga privatnog obezbeđenja. Predlagač propisuje ko nadzor vrši, Ministarstvo unutrašnjih poslova vrši nadzor, inspekcijski nadzor nadležne inspekcijske službe a usaglašenost akreditovana i stručno osposobljena tela.

Izdate licence i stručni ispiti položeni pre stupanja na snagu ovog Zakona važe do isteka roka na koji su izdati.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

Predlagač zakona ističe da važeće odredbe Zakonom o parničnom postupku predstavljaju prepreku za razvoj tržišta problematičnih kredita jer otežavaju banci prodaju problematičnog kredita u slučajevima kada je u toku postupak o tom kreditu koji je pokrenula banka. Naime, odredbe Zakona onemogućavaju lice koje je kupilo problematičan kredit da stupi u parnicu na mesto banke bez saglasnosti tuženog.

Mogućnost da lice koje je steklo predmet spora od tužioca stupi u parnicu umesto tužioca bez saglasnosti tuženog

Izmenama zakona predviđeno je da lice koje je stvar ili pravo o kome teče parnica steklo od tužioca, moći će da stupi u parnicu umesto tužioca ukoliko se tužilac sa time pismeno saglasi, dok se saglasnost tuženog, za razliku od dosadašnjeg zakonskog rešenja, više neće tražiti.

Izmenama zakona nisu promenjene odredbe koje se tiču stupanja u parnicu umesto tuženog, pa će tako lice koje od tuženog u toku parnice pribavilo predmet spora moći da stupi u parnicu umesto tuženog samo ukoliko na to pristanu i tuženi i tužilac.

Pored toga, izmenama Zakona brisana je odredba koja je predviđala da presuda ima dejstvo i u odnosu na sticaoca u slučajevima kada se, i pored toga što je predmet spora otuđen, parnica nastavila među istim strankama.

ZAKON O KRITIČNOJ INFRASTRUKTURI

Ovim Zakonom po prvi put je u Srbiji na sveobuhvatan način regulisana oblast kritične infrastrukture i izvršeno delimično usklađivanje sa Direktivom Evropskog saveta 2008/114/EC.

Pojam kritične infrastrukture

Zakon je definiše kao sistem, mrežu, objekte ili delove čiji prekid funkcionisanja ili prekid isporuke roba ili usluga može imati ozbiljne posledice po nacionalnu bezbednost, zdravlje, živote i imovinu, životnu sredinu, bezbednost građana odnosno može ugroziti funkcionisanje Republike Srbije.

Sektori u kojima se vrši identifikacija kritične infrastrukture

Za identifikaciju i kategorizaciju kritične infrastrukture zadužena su ministarstva nadležna za određene oblasti. Kriterijume za identifikaciju propisuje Vlada.

Sektori u kojima se vrši identifikacija kritične infrastrukture su: energetika, saobraćaj, snabdevanje vodom i hranom, zdravstvo, finansije, telekomunikacione i informacione tehnologije, zaštita životne sredine i funkcionisanje državnih organa.

Nakon što Vlada donese kriterijume za određivanje kritične infrastrukture, Ministarstva nadležna za sektore dužna su da u roku od 6 meseci Ministarstvu dostave predloge sopstvene kritične infrastrukture. Ministarstva u dužna da kvartalno izveštavaju o novonastalim promenama u svom sektoru.

Bezbednosni plan

Bezbednosni plan je dokument kojim se utvrđuju mere smanjenja rizika, definišu odgovornosti i određuju dužnosti, svi **operatori kritične infrastrukture** (državni, lokalni, pokrajinski organi, javna preduzeća i sl.) dužni su da ga izrade i saglasnost pribave od Ministarstva.

Oficir za vezu

Predlagač Zakona uvodi posao **oficira za vezu** koji se označava kao lice koje služi za kontakt između operatora i nadležnog Ministarstva, koje obezbeđuje stalnu kontrolu, obaveštava o promenama, koordinira Bezbednosnim planom i ostale poslove vezane za kritičnu infrastrukturu. Ovo lice imenuje Ministarstvo na predlog operatora i to tri meseca nakon određivanja sistema i ono mora posedovati licencu za obavljanje navedenih poslova.

Kada je reč o kritičnoj infrastrukturi u planskim dokumentima posebna pažnja se obraća u delu preventivnih aktivnosti i odgovora na vanredne situacije. U slučaju nastupanja ugrožavajućih okolnosti Štab za vanredne okolnosti reaguje u saradnji sa Ministarstvom.

Evropska kritična infrastruktura

Kao što je već spomenuto u uvodnom delu, jedan deo Zakona se odnosi i **na evropsku kritičnu infrastrukturu**. Kako bi bilo jasnije šta sve ona obuhvata predlagač dalje precizira da je to infrastruktura od značaja za najmanje dve države članice Evropske Unije. Sektore kritične infrastrukture određuje Evropska komisija, a na teritoriji Srbije na predlog Ministarstva određuje Vlada u saglasnosti sa članicima Evropske Unije.

Nadzor

Nadzor nad primenom ovog Zakona vrši Ministarstvo preko inspektora, a u vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima niz ovlašćenja na osnovu kojih može da pregleda dokumenta, proverava da li su naredbe sprovedene, nalaže izrade dokumenata, obustavlja mere koje nisu u skladu sa Bezbednosnim planom, otklanja nedostatke, preduzima hitne mere, predlaže pokretanje prekršajnog postupka i druge mere na koje je ovlašćen.

Kaznene odredbe

Kaznene odredbe su predviđene za **dve kategorije** lica, za pravno lice koje koje upravlja sistemima koji su određeni kao kritična infrastruktura ukoliko ne pribavi saglasnost, ne dostavi predlog za imenovanje oficira i ne postupi po nalogu inspektora. Druga grupa se odnosi na odgovorno lice u nadležnim državnim organima ukoliko ne dostavi Ministarstvu predloge kritične infrastrukture, promene i predloge izmena i dopuna u svom sektoru i ukoliko ne postupi po nalogu inspektora.

ZAKON O IZMENI ZAKONA O UREĐENJU SUDOVA

Odlaganje roka za prenošenje budžetskih nadležnosti sa Ministarstva pravde na Visoki savet sudstva

Pravosuđe u Srbiji još nema svoj budžet potpuno odvojen od budžeta izvršne vlasti što umnogome narušava osnovne principe nezavisnosti, samostalnosti i ravnopravnosti sudske vlasti u odnosu na izvršnu i zakonodavnu vlast.

Zakonom o uređenju sudova predviđen je prelazak nadležnosti koje čine pravosudnu upravu (utvrđivanju merila za određivanje broja sudskog osoblja, donošenje Sudskog poslovnika i nadzor nad primenom Sudskog poslovnika; predlaganje i izvršenju budžetskih sredstava i nadzor nad trošenjem budžetskih sredstava za rad sudova) sa Ministarstva pravde na Visoki savet sudstva. Iz godine u godinu rok za prenošenje nadležnosti se odlaže, a poslednjom izmenom Zakona o uređenju sudova odložen je do 1. Januara 2020. godine.

Predlagač zakona smatra da je novo odlaganje neophodno dok se ne stvore uslovi za izmenu zakona iz oblasti pravosuđa u skladu sa najavljenim izmenama Ustava.

ZAKON O LOBIRANJU

Pojam lobiranja

Lobiranje je definisano kao aktivnost kojom se vrši uticaj na organe javne vlasti u postupku donošenja zakona, drugih propisa i opštih akata radi ostvarivanja interesa korisnika lobiranja.

Aktivnosti koje se ne smatraju lobiranjem definisane su na uopšten način a pojam lobiranja ograničava se na one situacije kada se kontakt sa organima javne vlasti ne ostvaruje javno (već npr. ličnim kontaktom ili upućivanjem dopisa koji nije objavljen u bilo kom sredstvu obaveštavanja). Iako su aktivnosti koje se ne smatraju lobiranjem date veoma neprecizno, deluje da je namera predlagača zakona da pod pojmom lobiranja bude obuhvaćeno samo direktno lobiranje, dok javno zagovaranje (u onom svom delu koji se dnosi na promociju i zaštitu određenih vrednosti kroz sprovođenje aktivnosti koje za primarni cilj imaju podizanje javne svesti i pridobijanje podrške javnosti po nekom pitanju) i tzv. „grassroots lobiranje“ (mobilisanje javnosti da na predstavnike organa vlasti vrši pritisak u pravcu promene nekog konkretnog pravnog akta) ne podležu regulisanju ovog zakona.

Učesnici lobiranja

Predlogom zakona predviđeno je da u postupku lobiranja učestvuju: lice koje obavlja lobiranje, korisnik lobiranja i lobirano lice.

Lice koje obavlja lobiranje

Lobiranje može obavljati lobista (fizičko lice), pravno lice registrovano za lobiranje ali i neregistrovani lobista (tzv. in-house lobisti).

Predlogom zakona predviđeni su posebni uslovi koje lobista odnosno pravno lice koje obavlja lobiranje moraju ispunjavati kako bi mogli da obavljaju ovu delatnost:

a) Lobisti (fizička lica) će morati da budu registrovani u Registru Agencije za borbu protiv korupcije. Kako bi se registrovali moraju da ispunjavaju opšte uslove (državljanstvo Srbije, potpuna poslovna sposobnost, visoka stručna sprema, da ispunjava propisane uslove nekažnjavanosti) ali i da prođu obuku za lobiste koju sprovodi Agencija. Strano fizičko lice može obavljati lobiranje u Srbiji pod uslovom da je u svojoj zemlji registrovano kao lobista i ukoliko je upisano u posebnu evidenciju u Srbiji.

b) Da bi obavljalo lobiranje, pravno lice mora biti upisano u Registar pravnih lica koja obavljaju lobiranje (što podrazumeva da je privredni subjekt/udruženje upisano u APR, da ima zaposlenog makar jednog lobistu, da ispunjava propisane uslove nekažnjavanosti). Strano pravno lice može obavljati lobiranje ako je u zemlji sedišta registrovano za ovu delatnost te ukoliko je u Srbiji upisano u odgovarajuću evidenciju.

c) Lobista ne može biti lice izabrano, imenovano, postavljeno, zaposleno ili na drugi način radno angažovano u organu vlasti, kao ni lice na čiji izbor, imenovanje ili postavljenje organ vlasti daje saglasnost. Ova zabrana važi dok ne isteknu dve godine od dana prestanka funkcije/radnog odnosa/radnog angažovanja u organu javne vlasti (tzv. cooling off period)

Lobiranje će moći da vrši i neregistrovani lobista - fizičko lice koje nije upisano u Registar lobista, a koje je zakonski zastupnik ili je zaposleno kod korisnika lobiranja ili koje zastupa interese udruženja/privrednog društva čiji je korisnik lobiranja član. Obaveze neregistrovanog lobiste su Predlogom zakona postavljene uže u odnosu na obaveze lobiste. On je dužan da lobiranom licu uputi dopis kojim započinje postupak lobiranja (Predlog zakona ne predviđa obaveznu sadržinu ovog dopisa kada se radi o neregistrovanim lobistima), kao i da postupa u skladu sa načelom integriteta, ali nije dužan da izveštava Agenciju o obavljenim lobiranjima. Ipak, lobirano lice je dužno da o svim primljenim dopisima kojima otpočinje lobiranje (pa i onim učinjenim od strane neregistrovanog lobiste) obavesti Agenciju.

Korisnik lobiranja je lice u čijem se interesu vrši lobiranje a lobirano lice je izabrano, imenovano ili postavljeno lice u organu javne vlasti, kao i lice koje je u organu zaposleno ili na drugi način radno angažovano. Lobiranim licem smatra se i lice koje učestvuje u postupku pripreme i donošenja propisa, a na čiji izbor, imenovanje ili postavljenje organ vlasti daje saglasnost.

Postupak lobiranja

Lice koje obavlja lobiranje i korisnik lobiranja između sebe najpre zaključuju ugovor o lobiranju koji obavezno sadrži osnovne podatke o obe ugovorne strane, naknadu za lobiranje, predmet i cilj lobiranja, vremenski okvir u kom će se sprovesti, a lice koje vrši lobiranje ne može se unapred obavezati na ishod lobiranja. Izuzetak od ovog pravila postoji kada lobiranje obavlja neregistrovani lobista, budući da se radi o licu koje zastupa ili je zaposleno kod korisnika lobiranja, pa je odnos između njih regulisan drugom vrstom ugovora. Naknada za lobiranje u ovom slučaju ni na koji način nije regulisana Predlogom zakona.

Tek nakon zaključenja ovog ugovora može da započne postupak lobiranja, i to tako što se lice koja obavlja lobiranje (registrovano ili neregistrovano) u pismenoj formi obraća lobiranom licu. Registrovano lice koje obavlja lobiranje dostavlja lobiranom licu dokaz o upisu u Registar lobista, ugovor o lobiranju (bez navođenja visine ugovorene naknade za lobiranje), kao i naziv propisa za koji lobira. Predlog zakona ne reguliše sadržinu dopisa koju upućuje neregistrovani lobista. Nakon što primi dopis, lobirano lice obavezno je da o tome u roku od 15 dana obavesti Agenciju, koja je ovlašćena da zahteva i vanredna obaveštenja o lobističkim kontaktima.

Organ vlasti dužan je da vodi evidenciju o lobističkim kontaktima lobiranih lica u tom organu. Iako i sam predlagač zakona ističe da se pomenuta evidencija uspostavlja kako bi se javnosti omogućio pristup informacijama koje bi je uverile da je obavljeno lobiranje u skladu sa javnim interesom, Predlogom zakona nije propisana obaveza objavljivanja ove evidencije.

Izveštavanje

Obavezu podnošenja godišnjeg izveštaja o radu Agenciji ima lice koje obavlja lobiranje. U slučaju brisanja iz registra podnosi se izveštaj za period od prethodnog izveštavanja do dana brisanja iz registra. Obaveznu sadržinu izveštaja čine podaci o upisu u registar (broj i datum), podaci o korisniku lobiranja, podaci o lobiranom licu (uključujući i organ javne vlasti u kome je angažovan) kao i predmet lobiranja.

Obaveza izveštavanja, dakle, postoji samo za lobistu odnosno pravno lice koje obavlja lobiranje. Predlogom zakona nije predviđeno da lobirano lice obaveštava Agenciju o susretima koji imaju karakter lobiranja, a koja su učinjena na način koji nije predviđen ovim zakonom.

Kodeks ponašanja učesnika u lobiranju

Kodeks ponašanja učesnika u lobiranju koji sadrži etička pravila o ponašanju svih učesnika u lobiranju sa ciljem da se lobiranje obavlja transparentno i u javnom interesu doneće direktor Agencije do stupanja na snagu zakona.

Zakon će početi da se primenjuje devet meseci po objavljivanju u Službenom glasniku.

OTVORENI PARLAMENT.rs

O vama se radi.